

"SÜRGÜN PARLAMENTOSU" ÇÖZÜM DEĞİLDİR !

"Sürgünde Kürdistan Parlamentosu"nu kurmak için çalışmalarını sürdüren PKK ve onun güdümündeki DEP'in yurt dışına yerleşen 6 eski parlamenterine, diğer Kürt örgüt ve partilerince yöneltilen haklı eleştiriler, Kürt kamuoyunda önemli ölçüde destek bulmuştur.

Kürdistan'ın tüm parçalarındaki irili ufaklı onlarca Kürt örgüt ve gruplarının PKK tarafından âdeta dışlanmak suretiyle, bir oldu bittiye getirilmek istenen "parlamento" konusu, bizce; Apo'nun, örgüt içinde sarsılmaya yüz tutan prestijini korumak ve konumunu biraz daha güçlendirmek için, başvurmak zorunluluğunu duyduğu yeni bir manevradır. Şu ana kadar yansızlığına çalışılan görünümü de bu yöndedir ve bizi teyit etmektedir. Apo'yu yakından tanıyanlar, onun bu tür manevralarına hiç de yabancı değiller.

Benzer bir manevraya, 1992'de de tanık olmuştuk. Hatırlanacağı üzere; "Kürdistan Ulusal Meclisi"nin teşkili için, 1992 yılında, Avrupa'nın çeşitli kentlerinde yaşayan Kürtler, "milletvekili" seçimleri için oy kullanmışlardı. KUM için son tur seçimler, 19-20 Aralık 1992 tarihinde Almanya'nın Gießen kentinde yapılmıştı. KUM'a seçilen toplam milletvekili sayısı 15'ti. En fazla oyu ise, PKK-MK eski üyesi M. Selim Çürükkaya almıştı. Türk, Kürt ve Avrupa kamuoyu günlerce, haftalarca, hattâ aylarca gündemin başkonusu haline gelen Apo'nun bu "senaryo"sunu ile meşgul olmuştu. KUM, sonuçta dağılıp gitti. Nitekim, KUM'un âdeta "başkanı" olarak kendinden söz ettiren M. Selim Çürükkaya; çok geçmeden, olayın gerçek yüzünü ve Apo'nun bundaki samimi yetsizliğini çok net olarak, PKK'den ayrıldıktan sonra kamuoyuna açıklamaya yürekliliğini gösterdi.

PKK-MK eski üyesi ve KUM milletvekili M. selim Çürükkaya, İs-

viçre'de yayınladığı "Apo'nun Ayetleri" isimli kitabında KUM'u da anlatıyor ve Apo'nun KUM hakkındaki enteresan görüşlerine de yer veriyor. Adı geçen kitaptan şu ilginç cümleleri alıyoruz:

"Telsiz konuşmalarını okuduğumda, Avrupa'dan gelen (KUM) milletvekilleri için, (Apo): 'Bunların hepsi düşkün, olanaklarımız göz dikmişler (kendisi olanaklara ve iktidara konmuş ya, kimseye kaptırır mı? S.Ç.), bunun için gelmişler. Bunları terbiye etmek için buraya getirdik (diktatörlüğün olduğu bir yerde demokratik olarak çalışan bir meclisi oluşturma çabası içinde olmak terbiyesizliktir ! S.Ç.), çözümlenmeleri bol bol okutun, disiplini dayatın, adam olan olur, onları ilerde gerillanın denetiminde bir cephe çalışanı, bir milis gibi çalıştırın, adam olmayanları sınırışınatazın, nereye giderlerse gitsinler.' diyordu. Burada kullanılan 'adam olmayanları' kelimelerinin 'köle veya kul olmayanları' anlamı taşıdığını çok iyi biliyorum." (M. Selim Çürükkaya, Beyrut Günlüğü-Apo'nun Ayetleri, İsviçre 1994, s. 247).

Çürükkaya; "Apo'nun kendisinin dışında hiçbir kurumu kabul etmeyeceğini, Esat'ın ve Saddam'ın meclisleri gibi bir meclise bile tahammül etmeyeceğini, kurumsallaşmayı savunma maskesi altında her türlü kurumsallaşmayı engellemeye devam edeceğini.." de, sözlerine ekliyor.

Anlaşılan şu ki; "Kürdistan Sürgün Parlamentosu'nun kaderinin, "Kürdistan Ulusal Meclisi"nin ki gibi olacağı, şimdiden belli..

Kurulduğu günden beri "şiddet"i gündeminin baş maddesi yapıp, "silahlı mücadele"den başka bir alternatif, yahut yol ve yöntemi denemeyi, düşünmek bile istemeyen PKK'nin diğer Kürt örgüt ve partileri hakkındaki olumsuz tavri, bugüne kadar hep devam etti. PKK

dışında kalan tüm Kürt aydın ve demokratları, insafsızca bir biçimde Apo tarafından; "reformist", "işbirlikçi", "ajan", "hain", "muhibir" vs. gibi sıfatlarla damgalandılar. Bu çirkin tutum, bugün de sürmektedir.

17 Mart 1993'te Bekaa'da ilan edilen ateşkes süreci bağlamında; Kürt ulusal demokratik güçleriyle "dayanışma"ya yönelişinin ilk adımı olarak PSK Genel Sekreteri Sayın Kemal Burkap ile bir anlaşma metnini bile imzalayan Apo, diğer Kürt örgütleriyle de işbirliği yapacağını o tarihte açıklamıştı. Biz de o günlerde, karakterini çok iyi bildiğimiz için; Apo ile hiçbir yere varılmayacağını her ne kadar çeşitli vesilelerle anlatmaya, platformlarda seslendirmeye çalıştık da, maalesef ilgili kesimleri ikna etmeye gücümüz yetmemişti. Nitekim hemen akabinde, ilgili kesimler hatalarının farkına varmakta gecikmediler. Bugün gelinen nokta gelişmelerin bizi ne kadar haklı çıkardığını göstermeye yetmiştir.

PKK'nin dışında, başka hiçbir Kürt örgüt ve grubunun içinde yer almadığı "Sürgün Parlamentosu" neyi halledebilir? Adına "parlamento" denilen böylesine ucube bir yapı, Kürt halkını nasıl temsil edebilir? Kürdistan'ın tüm parçalarından temsilcilerin içinde bulunmadığı bir yapıya, "Kürdistan Parlamentosu" denilebilir mi?

Bununla beraber; Kürdistan'da, Kürt halkıyla birlikte yüzyıllardır aynı kaderi paylaşan Arap, Süryani, Ermeni, Azeri, Terekeme vs. gibi halkların temsilcilerinin de alınmak istenmeyiş, "parlamento"nun ne derece demokratik (!) ve ne derece halkların haklarına saygılı (!) bir yapı arzettiği, tartışılması gereken bir başka ayrıntıdır.

Öte yandan; 6 Mart 1995'te, Brüksel'de imzalanan Gümrük Birliği Antlaşması, Türkiye ile Avrupa

Baştarafı 1. sayfada

Birliği arasında bütünleşme sürecini fiilen başlatmış bulunmaktadır. Bu sürecin, "Sürgün Parlamentosu" girişimini de temelden sarsacağı bellidir.

Avrupa Birliği ile bütünleşme, Avrupa demokrasisinin tam anlamıyla Türkiye'de tatbikini gerektirir. Bunun da Kürt Sorununun umulandan çok daha kısa bir süre içinde çözümlünü hızlandıracağı kuşkusuzdur.

Kabul edilsin veya edilmesin, artık yeni bir döneme girilmiştir. Dönüşü olmayan bu süreçte; Kürt, Türk ve diğer halkların kültürel mozayığının Avrupa kültürü ile entegrasyonu söz konusudur. Bu entegrasyon, dar kalıplar içinde sıkıştırılmış tüm şoven anlayışları yararak, farklı kültürlerin kucaklaşır harmanlandığı evrensel bir mozayığı oluşturacaktır. Öyleyse, Kürtler neden bu renkli mozayığın taşlarından biri olmasın? Bu bağlamda; "Sürgün Parlamentosu" kurma girişiminin, nereden bakılırsa bakılsın, cahilane ve beyhude bir çabadan öte bir anlam taşıyamayacağı açıktır.

Özetlersek, tüm bu tesbitler, "parlamento"nun fiyasko ile noktalanacağına açık işaretlerdir. Görünen şu ki; Kürt Sorunu, "şiddet"le yahut "parlamento" aldatması ile çözülemez. Türkiye'de Kürt Sorunu; Kürt ve Türk halkının gönüllü birlikteliği ve hak eşitliğine dayalı sınıfsız, sömürsüz anti-empyalist, anti-militarist, tam ve eksiksiz bir demokratik sistemin oluşturulmasıyla çözümler. Sorunun çözüm yeri Avrupa, Amerika, Rusya değil, tabii ki Türkiye'dir. Bu sorunu, ne doğulu ne de batılı emperyalistler değil, Kürt ve Türk halkı birliktelikle çözecektir.

Tüm Kürt örgüt ve partileri, PKK'nın "Sürgün Parlamentosu" girişiminin Kürt halkını, bugünkünden daha beter sorunlarla yüzyüze bırakacağını bilincinde olarak, ona karşı tavır almışlardır. PSK (Partiya Sosyalista Kurdistan)nin bu konudaki net tavrı, diğer Kürt kurum ve kuruluşlarına örnek olmalıdır. Güney Kürdistan'daki Kürt partilerinden de, özellikle YNK ve PDK başta olmak üzere, tümünden açık tavrı bekliyoruz. TBMM'nde çeşitli partiler bünyesinde siyasi faaliyetlerini sürdüren Kürt milletvekilleri ile siyasi partilerin Kuzey Kürdistan'daki il, ilçe, belde örgütleri yöneticilerinin de ortak bir deklarasyonla, PKK'nın "Sürgün Parla-

mentosu"nu tanımadıklarını ilân etmeleri, Kürt sorununun, Türk halkıyla birlikte barış içinde çözümlü sürecini, daha da hızlandırmış olacaktır.

Bu nedenle; PKK'nın biran evvel geri adım atıp, "şiddet"ten ve "parlamento" kurmaktan vazgeçtiğine ilişkin olarak bir açıklama yapması, hem kendisinin, hem de Kürt halkının yararına olacaktır.

Yaşasın Kürt - Türk halkının dayanışması !

Yaşasın barış ve demokrasi !

Roja Azadi

BURKAY'DAN ÇAĞRI

PKK'nın cephe örgütü ERNK ile kapatılan Demokrasi Partisinin (DEP) yurt dışına yerleşen milletvekillerinin kuracağı Sürgün Parlamentosuna, "davet edildikleri halde katılmadıklarını"bildiren Kürdistan Sosyalist Partisi (KSP) lideri **Kemal Burkay** Ankara'ya bir mesaj iletti.

Burkay, "Eğer bir parlamento Kürt ulusal hareketi adına kuruluyorsa, o ulusal hareketin geniş bir katılımı gerekir. Oysa geniş bir katılım yok, böyle bir organın işlevi ne olacak, rolü ne olacak konuşulmamış. En azından bu aşamada böyle bir girişime bizim katılmamız söz konusu değildir" dedi.

Burkay, "Sürgün Parlamentosu"nda yer alan PKK ve DEP'lilerin isimlerini açıkça telafuz etmeden "o çevreler" deyimini kullanırken "teklif yapıldığında zaten belli adımlar atılmış, komisyon oluşturulmuştu. Dolayısıyla bir olup bitti gibi geldi bize. Bildiğim kadıyla başka Kürt örgütleri de bu girişimde yer almıyorlar" dedi.

Burkay, "kapıların tümüyle kapanmadığı" mesajını da verdi ve "belki ilerde ortak bir tutum belirleyebiliriz" şeklinde konuştu.

Türkiye'ye "muhafap" olarak sunulmak istenen "Sürgün Parlamentosu"nda PKK'nın yer almasına ilişkin "yorum yapmak istemediğini" belirten **Burkay**, "Bu mesele o arkadaşların (DEP'lilerin) kendi sorunları" demekle yetindi. **Burkay**, Türkiye'nin yanlış politikaları sonucu gizli çalışan birçok Kürt örgütünün ortaya çıktığını, PKK'nın da bunlardan biri olduğunu, şu anda

pek çok örgütten daha fazla tartışıldığını ileri sürdü ve "Kürt hareketinin PKK demek olmadığını, PKK ile başlamadığını, PKK olmasa bile bitmeyeceğini, sorunu çözmek isteyenlerin PKK da dahil sahnedeki bütün güçleri hesaba katmak gerektiğini" kaydetti.

"Ben gerçekçiyim. Çünkü, Türkiye'nin şu anda bizimle görüşmeye hiç hazır olmadığını biliyorum." diyen KSP lideri **Kemal Burkay**, Ankara'ya da çağırda bulundu ve "bizim partimiz legale çıkıp çalışmak istiyor. Türkiye Muhafap arıyorsa, demokratik, barışçı yöntemlerle çalışmak isteyen Kürt partilerine alanı açmalıdır. Bize önce legal politik çalışma olanağı tanımalıdır" dedi.

DEP ve HEP'in kapatılmalarını da "hükümetin büyük yanlış" olarak değerlendiren **Burkay**, sorunun çözümünü, silahların susmasını istemeyenlerin "sahnedeki bütün güçleri hesaba katmaları ve silahı elinde tutan insanlara da seslenmeleri gerektiğini" belirtti ve "Tabi ben onların avukatı değilim ama o silahı elinde tutan insanlar da demokratik sürecin içinde yer almaları halinde silahı bırakacaklarını" söylüyorlar. Biz Türk hükümetine sesleniyoruz. Biz parti olarak legal çalışmak istiyoruz. Legal kapıların açılmasını istiyoruz. Düşünme ve örgütlenme özgürlüğü istiyoruz. Ama Türkiye'de hala insanlar düşüncelerinden dolayı yargılanıyorsa böyle bir rejim bizimle Kürt sorununun çözümü için nasıl diyalog kurar? Nasıl bizi muhafap kabul eder? Bunun olmayacağını biliyoruz. Türkiye sorunu barışçı yoldan çözmek istemiyor. Bunu yapmadık istediği zaman çözüm kolaydır. PKK bir engel değildir" dedi.

PSK 4. Kongre

Sonuç Bildirisi'nden:

"Ulusal Parlamento Ortak Ürün Olmalı"

11 - 17 Şubat 1995 tarihinde, geniş bir katılımla toplanan Kürdistan Sosyalist Partisi (PSK) 4. Kongresi, gündemindeki konuları tartıştı. Kararlar aldı, yeni Merkez Komitesi'ni seçti ve kamuoyuna bir bildiri yayınladı. Bildiride, "Sürgün Parlamentosu" konusunda şu görüşlere yer verdi:

Devamı 3. sayfada

Baştarafı 2. sayfa

"Kamuoyunun bildiği üzere, partimiz geçmişten beri, ulusal güçler arasında iyi ilişkilerin önemini hep dile getirdi, iş ve güç birliği için kararlılık içinde çaba gösterdi. Bugün de tutumumuz budur. Bunun içinse tek başına bir örgütün, ya da bir bölüm örgütün iyi niyeti yetmez, ulusal sahnedeki belli başlı diğer örgütlerin de sorumlu davranması ve bu yönde çaba göstermesi gerekir.

Yurtsever örgütlerin yeni bir anlayışa hoşgörüyü ihtiyacı var, onlar demokratik ve uygarca ilişkileri içlerine sindirmeli, kendilerini yenilemelidirler.

Belli durumlarda, ulusal kongre, konsey, parlamento ve sürgün hükümeti gibi ulusal kurumlar da oluşturulabilir. Böyle kurumların gerçekleştirilmesi, salt isteğe değil, iç ve dış koşulların bütününe bağlıdır.

Kürdistan'ı yakıp yıkan, halkımızı süren Türk rejiminin yaptığı tam bir soykırımdır. O, aynı zamanda, halkımızın iradesini belirtebileceği tüm demokratik kanalları tıkamakta, siyasi partileri kapatmakta, parlamentoları zindana atmakta, basını susturmaktadır. Bu koşullarda, ulusal güçlerin sürgünde bir kongre veya konsey oluşturmaları ihtiyacı doğmuştur.

Bu kurum ulusal güçlerin ortak çabasıyla ve katkılarıyla oluşmalıdır. Daha önce cephe platformunda bir araya gelen parti ve gruplar da dahil, tüm yurtsever parti ve kurumlar bu sürece katılmalıdır. Önün adı, biçimi, işlevi, yetkileri bu süreç içinde belirlenmelidir. Ve o tümüyle demokratik biçimde çalışmalı, şu veya bu örgütten bağımsız olmalı, ulusal hareketin bütünsel çıkarlarını gözlemelidir.

Son dönemde belli bir çevrenin, kendi girişimiyle oluşturmaya çalıştığı "ulusal parlamento" ise bu nitelikte değildir. Ulusal örgütlerin ortak ürünü olmayan ve bir olup bittiği gibi sunulan bu tür oluşumlar, ulusal hareketin bütünü, halkımızın iradesini temsil edemezler ve kendilerinin beklenen rolü oynayamazlar. Dar örgüt çıkarlarına göre yürütülen bu türden aceleci tutumlar, bir ihtiyaç olarak gündeme gelen böylesine ulusal kurumları daha baştan sakatlar.

Bu nedenle Kongremiz, bu konuda tüm ulusal örgütleri sorumlu davranmaya, olup bitlerden kaçınmaya çağırır."

PSK'nin Sürgün Parlamentosu ile ilgili açıklaması: "Partimiz bu girişimin içinde değildir"

Kürdistan Sosyalist Partisi (PSK), yurtdışında bulunan DEP'li milletvekilleri ve ERNK yetkililerinin Kürdistan Sürgün Parlamentosu girişimleriyle ilgili olarak 2 Şubat 1995 tarihinde bir basın bildirisini yayınladı. PSK'nin geçmişten bu yana Kürdistan'ın dört parçasından ulusal örgütlerin ve seçkin şahsiyetlerin katılacağı bir ulusal kongreden yana olduğu, belli koşullarda bunun salt Kuzey Kürdistan (Türkiye Kürdistanı) bakımından da oluşturulabileceği, buna ihtiyaç olduğu ifade edilen bildiri, sözkonusu girişimin bu nitelikte olmadığı vurgulandı. Böyle bir kurum için öncelikle yurtsever güçler arasında konuyu görüşmenin, tartışmanın, olgunlaştırmanın ve birlikte adım atmanın gerekli olduğu belirtilen basın bildirisinde, PSK'nin bu girişim içinde bulunmadığı vurgulandı.

Kürdistan Sosyalist Partisi'nin konuyla ilgili olarak yayınladığı bildiriye şu görüşlere yer verildi:

"Partimiz şu anda böyle bir girişimin içinde değildir.

Biz geçmişten bu yana Kürdistan'ın dört parçasından ulusal örgütlerin ve seçkin şahsiyetlerin katılacağı bir ulusal kongreden yana'yız. Başka ulusal örgütlerle birlikte bu yönde çalışmalar da yaptık. Ancak böyle bir kurum gerçekleştirmedi. Özellikle de Güney Kürdistan'da 1991'den itibaren ortaya çıkan yeni durum, bu çalışmalarının ertelenmesine yol açtı.

Belli koşullarda bu, salt Kuzey Kürdistan (Türkiye Kürdistanı) bakımından da oluşturulabilir. Kanımıza buna ihtiyaç da var. Kürt halkına acımasızca terör uygulayan, onun iradesini belirlemesine elverecek tüm yasal, siyasi partileri yasaklayan, parlamentoları tutuklayan ve halkımızı sürgüne tabi tutan Türk yönetimi, Kürt ulusal hareketini böyle bir seçenikle karşı karşıya getirmiştir.

Böyle bir örgüt ulusal ve uluslararası planda önemli bir rol oynayabilir. Ancak bu da, cephe olayı gibi yurtsever örgütler arasında iyi bir uyum ve güven sağlamaya bağlıdır. O, mümkün olduğunca bu parçadaki tüm yurtsever partileri, demokratik kitle örgütlerini, seçkin aydınları kapsamlı ve tümüyle demokratik biçimde, bağımsız bir ça-

lışma yapmalı, halkımızın ulusal amaçlarına cevap vermelidir.

N yazık ki sözkonusu girişim bu nitelikte değil. O belli bir kesim tarafından alele acele ve olup bittiği gibi kamuoyuna sunulmuştur. Tüm ulusal güçleri temsil edebilecek bir parlamento, konsey veya benzeri bir kurum böyle oluşturulamaz. Bu daha baştan onu sakat etmek olur.

Bu nedenle, böyle bir kurum için, öncelikle yurtsever güçler arasında konuyu görüşmek, tartışmak, olgunlaştırmak ve birlikte adım atmak gerekir."

DEĞİŞMESİ GEREKEN DEĞİŞECEK!

Realite'de tartışılan tezler genel olarak rahatsızlık yarattı. Doğaldır. Dürtülerek uyandırılan bireyin tepkisi budur. "Küçük olsun, benim olsun" saplantılarından kurtulmak elbette kolay değil. Orta yere açılan soruları cevaplandırmak ise çok daha zordur. Şablonlar, sloganlar yetersiz kalınca, bunların yerini kaba suçlamalar, minder dışı horozlanmalar alıyor. Esasen teorik yetersizliğin ve politik korkaklığın dışı vurumundan başka birşey olmayan bu minder dışı horozlanmalar, gürlüye gürlüye değişen, yenilenen hayatın canlı gerçeği içinde basit cızırtılar halinde bile olsun duyulmuyor, duyulması da gerekli değil! Ama, hayata katılması gereken, değişimi, dönüşümün canlılığı içinde yaratıcı unsurlar olarak yer alması gereken güçleri, kendi çapında pasifez ediyor. Hedeflerini bulanıklaştırıyor. Devrimci dinamiklerini içini boşaltıyor.

Açık olan şu ki, üretim kaynakları kısırlaştırılmış dar ve katı ideolojik yapılanmalar, hayatın verimli alanlarından süpürülüp atılmanın hırçınlığı içinde nostaljik bunalımların krizini yaşamaktalar.

Küçülmüşlerdir. Güçsüz ve iktidarsızdırlar. Beyinlerine hapsedtikleri küçük hücrelerden dışarıya çıkmayı denemekten bile acizdirler.

Devamı 4. sayfa

Baştarafı 3. sayfa

Hayat her gün her saat bu küçük tarikatları kamçılayarak uyanırmaya çalışıyor. Tarikat şeyhleri ve küçük ideolojilerle sersemeye dönmüş müritler uyumaya devam ediyorlar.

Kürt örgütlerinin büyükçe bir bölümü ne yazık ki kavramların esiri durumundadır. Kavramların artık neyi ifade ettiği, niçin kullanıldıkları hiç önemli değildir. Kavramların kendisi, hayatın canlı gerçekliğinin önünde durmaktadır. Kürt siyasi hareketlerinin neredeyse tümü Kürdistan'dan kopmuşlardır. Kürt siyasi hareketlerinde, Kürt düşümünü çözecek, Kürt sorununa çözüm üretecek, Kürt kimlikli bir tez, Kürt nitelikli bir oğru bulmak, neredeyse mümkün değildir. Metodik açıklamalar, genel kavramlar, donmuş, ölü formüller, şu ustadan ya da bu ustadan çalınmış, çirpilmiş, bu güne hiçbir şey söylemeyen açıklamalar genel bir eğilim durumundadır. Acılar içinde kıvranan ve kuşaktan kuşağa aktarılarak bu güne kadar getirilen tüm değerlerini, tüm zenginliklerini kaybeden geniş halk yığınları, kitleler halinde topraklarını terk ederek, tümüyle yabancı oldukları bölgelere akarken, Kürt siyasi hareketleri ideolojik zorbalıkla, siyasi baskı ve terörle kendi küçük dünyalarını koruma kavgasına girişmişlerdir. Bu o kadar böyledir ki, Kürt toplumu ile Kürt siyasi hareketlerini iki ayrı kategoride ele almak gerekiyor: Kürt toplumu büyük acılarla iç içe, kendi dünyasında yaşıyor. Kürt siyasi hareketleri ise; Milattan devraldıkları ideolojik miraslarını, kıskanç bir inatla koruma kavgası içinde duruyorlar.

Değişmeleri gerekiyor.
Değişecekleri!

PARİS KÜRT ENSTİTÜSÜ BAŞKANI KENDAL NEZAN "KÜRDİSTAN SÜRGÜN PARLAMENTOSU" İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİ AÇIKLADI :

"HEP ve DEP'in kapatılıp Kürt milletvekillerinin siyasi görüşlerinden dolayı tutuklanmaları ve ağır cezalara çarptırılmaları Türkiye'de

ve dünyada büyük tepkiler yarattı. Kürt toplumunun önemli bir kesiminde artık Türkiye'de Kürt kimliğiyle legal zeminde politika yapmanın mümkün olmadığı kanısını güçlendirdi.

Sonuçta bazı kişi ve kuruluşlar sürgünde Kürt Parlamentosu inisiyatifini geliştirdiler. Ama çok dik-katli ve sorumlu davranmak gerekir. Parlamento kutsal bir kavramdır, halkın hür seçimlerle ifade edilen iradesini temsil eden ve iradenin tümünü çeşitlilik ve çelişkileriyle ifade ettiği ölçüde temsil gücüne sahiptir. Belki tabela demeyi, birliği, sendikası, ya da partisi kurulabilir, ama tabela parlamentosu olmaz.

Bir demokrat olarak demokrasinin evrensel ilkelerini kısa vadeli propaganda çıkarlarına alet edilmesini, Kürt halkının özgürce ifade edilme olanağından yoksun bırakılmasını iradesinin çarpıtılmasını ya da karikatürize edilmesini tasvip edemem.

Sorunun çözümü ne olmalı tartışmasından önce, böyle bir tartışmanın çerçevesi ve kuralları üzerinde bir mutabakata varmak gerekir. Nasıl ve hangi koşullarda aynı devlet sınırları içinde, çoğulcu ve laik demokrasi çerçevesinde, birbirimizin kimlik ve kişiliklerine saygılı bir biçimde birlikte yaşayabiliriz?

İspanya'nın 40 senelik Franco diktatörlüğünden sonra başardığı ademî merkezîyetçilik ve bölgesel özgürlüklere dayanan modern demokrasi deneyimini neden Kürtler ve Türkler bir devlet bünyesinde başaramasın?

Bu temel sorunların tartışılması tabu ve yasakların olmadığı, fikir ve örgütlenme özgürlüklerinin kısıtlanmadığı bir yasal çerçeve gerektirir. Askerî darbe anayasasının bir kenara atılıp, yeni özgürlükçü ve demokratik bir anayasasının hazırlanması gerekir. Bugünkü ortamda kimse fikirlerini açıkça beyan edip çözüm üretmez."

NEDEN BARİŞ ?

İnsan oğlunun, dünyamızın neresinde bulunursa bulunsun en büyük özlemi, silahların sustuğu, sükûnetin sürdüğü bir ortamda yaşamaktır. Yönetenler, yönetimlerini devam ettirme amacı altında, kendi iktidarlarını sürdürebilmek uğru-

na, gerek tarihte ve gerekse günümüzde, çoğu kez, halkların - ulusların düşmanlıklarını kullanmaktan tereddüt etmedikleri, böylece insanların kanının akmasına sebep olduklarının yüzlerce örnekleri vardır.

Halkları birbirine düşman eden -kışkırtan- iktidar odakları, bazan sürekli, yönetim biçimi olarak, resmi görüş biçiminde getirdiklerini görmekteyiz. Birçok ülke vey devlet, resmi ideolojisini bu temel üyelerinde inşa etmiş, eğitim biçiminin temalarını tarih, coğrafya, sosyoloji ve felsefe gibi bilimlerin her birinde çok büyük çarpıtmalar, yapılarak diğer ülkelerin -halkların- birer düşman olduğunu, topraklarında gözlemlerinin bulunduğu ileri sürerek, canlı tutmayı başarmaktadır. Birçok ülkenin tarihini incelediğimiz zaman bu acı gerçekleri görmekteyiz. Akan zaman dilimi içerisinde, bazı ülkelerin geçmişte yapılan hataların giderilmesi, insanlık ayıbı derecesinde yapılan katliamların izinin silinmesi yönünde kısmen de olsa adımlar atılmış olduğunu, yeni düzeltimlerin yapıldığını; bunun yanında hiçbir değişimin yapılmaması şöyle dursun, derinleşmek bakımından büyük gayretlerin sarf edildiğini çoklukla görmekteyiz. Bu çelişki -düşmanlık- daha çok komşu ülkelerde aynı coğrafyayı paylaşan devletler yaşam bulmaktadır.

Tarih, gerçekleri ters yüz etmek, insanları birbirine karşı kışkırtmak, bağnazlıklarını devlet yönetim biçiminde algılamak, darkafalı, insanlık duyguları bastırılmış herşeyden korkan yöneticilerin işidir.

Ulusal değerleri iyi bilen, sağlam karakterli, halkını seven, demokrat yapıda olan yönetmen, kimse ile -hiç bir ulusa- düşmanlığı olması olası değildir. Sevginin kaynağı, her zaman halkına mutluluk getirmek ve barış vaat etmektir. Tarihte az da olsa bu tür yöneticilerin gelip-gittiği veya bulunduğu belirlenebilir.

Halkların, üzerinde yaşamak zorunda buldukları coğrafya, iyi komşuluk ilişkilerinin geliştirildiği nispetinde, sükunet ve rahat yaşam olanakları olur. Üzerinde bulduğumuz bu toprak parçası, bin yıldan beri, birbirine komşu halklardan Kürt-Türk halkı, tarihin en kötü yöneticileri sebebi ile en kötü ve berbat ortam yaratılmıştır. Kürt adı dahil olmak üzere; dağı, taş,

Devamı 5. sayfa

Baştarafı 4 sayfa

köyü, kasabası, ilçesi, ili ile birlikte tüm insanlarını yok etmek, ortadan kaldırmak için yöntemim; siyasi partileri, parlamentoyu, demokratik kurum ve kuruluşları, anayasada yazılı yargı erkini de ve ayrıca medyayı da, **Topyekûn Savaş** diye karşısına koyduğumu görüyor, hiçbirinden mirılı çıkmadan, kötü sona doğru gitmektedir. Tarih, Kürt ve Türk halkı, böylesine dejenera edilmiş yönetim tarzına layık değildir. Açlık, sefalet ne için ve kimin için çekilmektedir. Kürt insanının ölmesi veya öldürülmesi, Türk komşusuna birşey vermemektedir. Savaş sürdükçe, bu savaşın mağdurları çoğalacak, fakirlerin yanlarına başka fakirler gelecek, çocukları gencecik yaşta kaybedecek ana-babaların içi kan ağlayacaktır. Tek kazançlı olan ise savaş vurgunları olacaktır.

Kürt ve Türk halklarının yurtseverlerinin ve dostlarının tek seçenekleri, yönetenlerin ihtirasları uğruna tırmırdırılan bir halkın topyekûn imhası -jenosidi- karşısında, soğuk kanlı cesaretle karşı çıkmak, suskunluğu bırakıp kardeşliği ve barışı savunmak için harekete geçmektir.

Duyarsızlık ve suskunluk, toplumların yaşamında en tehlikeli hastalıktır; dinamikliğini yitirmek, zorbalığa ve zulme teslim olmak demektir.

Ulusların kendi kaderlerini tayin etme hakkı, en doğal sosyolojik gerçekliğinin, çağımızdaki onurlu yansımasıdır. Bu gün, devlet şeklindeki oluşumlar, ulusların kendi kaderlerini tayin etmenin sonucu olduğunu inkar edebilir miyiz? Öyle ise neden bugün, ulusal mücadele içerikli ve bu hakkı kullanmak isteyen Kürt halkının önüne konulan hakkın kullanimını engelleyen ulusal veya uluslararası çaba ve yönetimler kendi gerçeklerinin varlık nedenlerinin inkarından başka bir anlam taşımamaktadır. Olayın gerçek boyutu budur.

Her türlü imhalarla karşı karşıya gelmesine rağmen, varlığını korzor koşullarda günümüze kadar getirebilen, tarih sayfalarında gömülen bir hayli halkın -ulusun- yanında ender uluslardan biri Kürt halkı olduğunu, dört ülke arasında iradesi dışında yapılan bölüşümün geçersizliği yönünde öz gücüne dayalı ölüm kalım mücadelesi; eşitlik temelinde onurlu bir ulus olma, kendi kaderini belirleme hakkının ötesinde bir istemi taşımadığı,

her türlü ırkçılık, sömürgeciliği inkar ve mahkum ettiğini, açıkça ortaya koyduğu halde, bu masum istemlerini barbarlık düzeyinde yok etmek isteyen, bunu açık açık ve adım adım uygulamaya koyan yönetime karşı çıkmayanlar, kendilerine yurtsever yaftasını yakıştıranlara şunu açık ve net olarak sunmak istiyorum. **Yurtseverlik bir ulusun imhası değildir**, birlikte ve tarihi beraberlikte gelen halkların soykırımından geçirilirken, şu veya bu sebeple sesini çıkarmayanlar, ne yurtsever ve ne de kardeşliği ağzına alabilirler. Hiç kuşkusuz yaktır. Kürt halkı, haklı ve doğru yolda kararlı bir şekilde istemlerini elde edecek, ancak, iki yüzlü çıkarlarına yeniik düşmüş veya korkaklar ise kaybedeceklerdir. Biz, barışı, halklara karşı olan borcumuzu yerine getirmek, insan onurunu yükseklere tutabilmek, kardeşlik bağlarını dipdin, taze olması ve canlılığı için istiyoruz.

Mustafa Munzur

ULUSAL KONGREYE BİR ADIM!

Kürdistan'ın dört parçasından; Kürdistanî Cephe, PDK-Iran, PSK, PDK-Bakür, KUK-RNK, YEKBÜN, YEKİTİ, KAWA, PHGK-S, PSK-S, PDK-S (EI Parti) örgüt ve partilerinin oluşturduğu "HEVKARİ-Platforma Rêxistinê Kurdistanî Almanya", 5 Şubat 1995 tarihinde Almanya'nın Bonn kentinde "Ulusal Kongreye Doğru Bir Adım" adıyla bir toplantı düzenledi. Söz konusu örgüt ve partilerin "Ulusal Kongre"ye ilişkin görüşleri:

KUK-RNK:

Kürt toplumundaki bazı hastalıklar doğal olarak bu toplumun içinden çıkan siyasi yapılara da yansımıştır. Örneğin bizim toplumumuzda yaygın olan "benim ailem iyidir, benim köyüm benim ailem en iyidir, hatta giderek benim şehrim en iyisidir" anlayışı bugün "benim örgütüm, benim partim, be-

nim serokum en iyisidir" anlayışına dönüşmüştür. Yani bizde ulusal çıkarlar bir türlü parti çıkarlarının önüne geçememiştir. Sürekli düşmanın acımasızlığından, zalimliğinden yakınıyoruz, fakat dönüp kendimize bakmıyoruz. Düşmandan yakınma olmaz. Tarihten bugüne Kürtlerin aralarındaki savaşlarda ne kadar Kürt öldürüldüğü araştırılmalıdır. Biz'e göre ortak bir siyasi irade olarak ulusal kongrenin objektif şartları bugün yoktur. Çünkü:

1. Bazı Kürdistanlı örgütler başka bir sömürgeci devlet ile ilişki içindedirler.

2. Bazı örgütler sorunu o ülkenin iç sorunu olarak görüyorlar.

PDK-Bakür:

Bu tür toplantılar sürekli ve her tarafta yapılmalıdır. Kürt toplumu henüz modern anlamda bir ulus gibi davranma becerisini gösteremedi. Henüz, ulusal kurum diyebileceğimiz bir kuruma sahip değiliz, bir cephemiz yok. Mevcut kurumların çoğu herhangi bir partinin denetiminde ve sadece o parti taraftarları çalışabiliyor. Bağımsız kurumlar oluşturamıyoruz, partimizin denetiminde olmayan kurumlarda çalışmıyoruz. Bugün gerekli olan çalışmalardan biri, her yerde, üzerinde herhangi bir siyasal partinin gölgesinin olmadığı ortak ulusal kurumlar oluşturmaktır. Kürdistan'ın bir bütün olduğunu, Kürt halkının iradesinin dışında bölündüğünü burada anlatmaya gerek yok; fakat, ortada bir bölünmüşlük ve bunun getirdiği yeni durum var. Bugün bunu göz ardı ederek politika üretemeyiz. Ulusal kongre için bugün şartlar uygun değildir, fakat böyle bir kurum yaratmak için hazırlıklar yapılmalıdır.

PSK

Kürdistan'ın bölünmüşlüğü yapaydır, fakat bir gerçektir. Bugün bu gerçeği gözardı ederek politika üretemeyiz. Adı ne olursa olsun bir ulusal otorite gereklidir. Bunun için de birkaç defa girişimde bulunulmuştur. 1982'de TKSP, PDK-I, YNK, PDPK-S arasında; Paris Konferansı'ndan sonra Paris'te yapılan hemen hemen tüm Kürdistanlı örgütlerin katıldığı bir toplantıda; Stockholm Konferansı'ndan sonra yapılan toplantıda bu konu ele alındı ve tartışıldı. Bugüne kadar birkaç defa Kürdistan parçaları arasında spontan dayanışmalar ol-

Devamı 6. sayfa

Baştarafı 5 sayfa

muştur. Kongrenin oluşmasının öndeki engellerden biri de bazı Kürt örgütlerinin bir başka parçayı elinde tutan komşu devletlerle olan ilişkileridir. Ne yazık ki bu ilişkiler bazan söz konusu parçadaki mücadelenin aleyhine olmuştur. Sözünü ettiğimiz bu ulusal kurum;

1. Diğer parçalar için strateji belirlemelidir.

2. Kürdistan parçaları arasında iletişim sağlanmalıdır.

3. Siyasi partilerin yanısıra, tüm mesleki ve demokratik örgütlere açık olmalıdır. Kısa bir gelecekte sözkonusu örgütün oluşturulmasının şartları yoktur. Bu nedenle tüm parçadaki örgütler arasında ilişkiyi geliştirmek, ortak mesleki ve demokratik örgütler oluşturmak, Ulusal Kongreye giden yolda atılacak küçük adımlardır.

PKD-Yekbüyü:

Kürtlerin birliğinin gerekliliğini tartışmaya gerek yoktur. Partimiz 1946'dan beri Kürtlerin birliği için mücadele ediyor. Fakat bugün her parçanın şartları farklıdır, bu nedenle mücadele yöntemleri de farklıdır. Her parçadaki örgütler önce kendi aralarında cephe kurmalıdır. Örgütlerimiz demokrasiye inmalı ve insan haklarına saygılı olmalıdır. Ulusal kongrenin yetkileri olmalı, sadece propaganda amaçlı olmamalıdır.

PSK-Suriye:

1980'de 12 partinin katıldığı bir toplantı yapıldı, fakat önemli partiler toplantıya katılmamışlardı. Ulusal kongreye bütün partiler katılmalıdır. Kongrenin programı açıkça kamuoyu önünde tartışılmalı, hiçbir şey kamuoyundan gizli olmamalıdır.

Kongre karar alabilmeli, demokratik olmalı ve kardeş kavgalarını önleyebilmelidir.

PHGK:

Bugün ulusal kongrenin şartları vardır. Kürdistan'daki bütün örgütler Kürt ulusu için geleceğini tayin hakkı istiyor. Bunu gözönüne aldığımızda aramızda çok büyük çelişkiler olmadığını görürüz. Bazı örgütlerin diğer bir sömürgeci devlet ile ilişkileri olduğu doğrudur. Fakat bu kongre için engel olmamalıdır.

PIK:

Bediüzzaman Saidi Kurdi 80 yıl önce İstanbul'a gelip Kürt hamallarının durumunu görünce, Kürtere en gerekli olan şey birlik (dest girtin) demiştir. Fakat ne yazık ki

bugün hala bu dayanışmayı sağlamadık. İslam düşmanı olan fakat Kürtlerin düşmanı olmayan bir zat Aziz Nesin "Kürtlerin yüzde 80'i aptaldır, onun için devlet kuramazlar" diyorsa, bunun üzerinde düşünmeliyiz. Bizim için önemli olan ulusal çıkarıdır, ideoloji ikinci planda gelir.

PKD-İran:

Kürtlerin durumu Filistin ve benzeri halklardan farklıdır. Çünkü, Kürtler 4 devletle birden savaşmak zorundadır. Oluşturulacak ulusal kurumlar Kürt halkının çıkarlarını esas almalı ve halkın hizmetinde olmalıdır. Ayrıca, bu kurumlarda bağımsız aydınlar da yer almalıdır.

YEKBÜN:

Kürt toplumu parçalanmış bir toplumdur. Toplumumuz, çok farklı din ve mezheplere inanan (Yezidi, Müslüman, Süryani, Ehl-i Hak, Sünnilik, Alevilik vb.) ve çok çeşitli lehçeler konuşan (Zazaki, Kurmanci, Sorani, Lori vb.) insanlardan oluşuyor. Örgütleri oluşturan siyasi ögeler de bu toplumun birer parçasıdır, bu ruhi yapıdan etkileniyorlar. Toplumumuz örgütsüzdür, ulusal kurumları yoktur. Kürtler modern ulus gibi davranamıyorlar, Kürdistan'ın varlığı örgütümüzün varlığı ile eşdeğerdir anlayışı var. Müttelik ararken, işlerimizi göreceğ hamal arıyoruz. Bize göre bugün bütün parçaları temsil edebilecek, bütün parçalar için politika üretebilecek siyasi bir otorite mümkün değildir. Bunun yerine örgütler ve parçalar arasında koordinasyon olmalı ve ortak ulusal kurumlar (enstitü, akademi, sanat ve meslek örgütleri) oluşturulmalıdır.

YEKİTİ-S:

Bize göre Kürtler arasında ortak çalışma anlayışı geliyor. Zorluklar çok, fakat bu zorlukları yenebiliriz.

'İrkçılık'tan yargılanan

**Yaşar Kemal:
"Kırlı savaşa
son verelim"**

Daha önce "bölücülük" yaptığı gerekçesiyle İstanbul DGM'de yargılanan değerli yazar Yaşar Kemal, bu kez de "İrkçilik" yaptığı iddiasıyla sorgulandı.

"Düşünce Özgürlüğü ve Türkiye" adlı kitaptaki iki yazısı nedeniyle,

2 yıldan 6 yıla kadar hapis istemi ile yargılanan değerli yazar, Türkiye'de bölücülüğe yol açan kırlı savaşa son vermek için herkesi çağa göstermeye çağırırdı.

Berberinde yayıncı-yazar Erdal Öz'le birlikte 9 Şubat-gün saat 10.45'te İstanbul Beşiktaş'taki DGM binasına gelen Yaşar Kemal'i, burada 100 kişilik bir topluluk alkışlarla karşıladı. Sorgulamanın ardından serbest bırakılan Kemal, şu açıklamayı yaptı: "Yazdığım yazının, İrkçilikle hiçbir ilgisi yoktur. 50 yıllık yazarım. Şimdiye kadar yazdıklarımın hiçbirinde İrkçilikle ilgili tek bir satır yoktur. Böyle bir iddiayla karşıma çıkarılar, istediklerini bulamayacaklardır."

Bölücülüğün ne Türklerin, ne de Kürtlerin işine yaradığını belirten, ünlü romancı, "ölümler dursun, 21.yy'a ülkemiz onurlu girsin. Bu savaşın durdurulması için herkes çağa göstermelidir" dedi.

Bilimsel (!)**"NEVRUZ"****Çalışmaları
Hızlandı**

Her 21 Mart öncesinde tansiyonları yükselen TC Devleti yetkilileri, sorunun kökten çözümü için yaptıkları çalışmaları hızlandırdılar. MGK'nın aldığı tavsiye (!) karar doğrultusunda, 21 Mart, Türkiye ve Türki cumhuriyetlerde büyük şölenlerle kutlanacak. 18-21 Mart tarihleri arasında gerçekleştirilecek olan sempozyum ve panellerle de, Nevroz'un Türklar ile olan ilişkisi konusunda bilgi verilecek.

Hatırlanacağı gibi, bu yönde çalışmalarla geçtiğimiz günlerde Tansu Çiller'in yaptığı bir açıklama ile hız verilmişti. Çiller, açıklamalarında Nevroz'un resmi bayram ilan edilmesini ve Türklar ile olan tarihi ilişkisinin, bilimsel (!) araştırmalarla kanıtlanacağını belirtmişti. Bu türden bilimsel (!) çalışmalar, geçtiğimiz yıllarda da özellikle eski "Süper Vall" Hayri Kozakçıoğlu'nun önyak olmasıyla gerçekleştirilmişti.

Bu arada, 21 Mart günü de, Ankara Atatürk Spor Salonu'nda, bir "Nevruz" şöleni düzenleneceği açıklandı. "Nevruz'u İğdir'dan Edirne'ye kadar kutlamayı planlayan TC yetkilileri İğdir'da Ermeni zulmünü anlatan bir de anıt açacaklar.

20. yılında PSK: Yakın gelecek Kürt halkına onu adres gösteriyor

Serdar Amed

Bugün için Kürt hareketinde ve özelde Kuzey'de liderlik sorunu önemli bir konu durumundadır. Hareket'in dağılıklığı, konunun önemini artırmaktadır. Liderlikler konusunda ağız bir hayli yanmış Kürt hareketi için **PSK**, bu anlamda ve büyük bir güvence ve istikrar kaynağıdır.

PSK liderliğinin 20 yıllık bilançosu, Kürt hareketini, yakın dönemde beklenen sorunların aşılmasında tarihi misyon yüklenerek adresi de, kendiliğinden ortaya koymaktadır. Bu, her türlü kişisel ve grupsal kaygının ötesinde, Kürt halkının ulusal çıkarları temelinde ele alınması gereken bir konudur.

PSK'nin 20 yıldan sonra geldiği tarihsel dönemeçte iki esaslı noktada yapılacak isabetli tespit, bundan sonraki yürüyüşün yönünü tayin edecektir: Ülkedeki en son verili durum ve dünyada yaşanan değişimin genel karakteri.

Birincisiyle ilgili Kürt yurtsever güçleri, büyük bir kafa karışıklığı içindedir. Büyük olanaklarla ve tek yönlü olarak pompalanan propaganda, Kürt Hareketi'nin yakın geçmişi ve bugünü yanlış değerlendirmekte. Bu süreçte rol alan güçler, yerli yerine oturtulamamakta ve bütün bunlardan yanlış sonuçlar çıkartılmaktadır. Oysa gerçekler farklıdır.

Bir kere bugün için söylenenler abartılı ve çarpıctırıcıdır. Kürt Hareketi, iç dinamikler bakımından düne göre daha geri bir noktadadır ve bu dinamikler bir hayli hırpalanmış durumdadır.

Dün yurtsever güçlerin, Kürt sorunuya ilgili düşünce üretmede ve tavir oluşturmaktaki perspektifi geniş, otoözgürlüğü fazlaydı, bugün için aynı olgudan sözedilemez. Dün Kürt halkı Diyarbakır'da, Ağrı'da ezici bir ağırlıkla kendi iradesini ortaya koyabiliyorken, bugün

Kürt halkı birikebileceği bir kanaldan yoksun bulunuyor. Dün bir Kürt yayını Roja Welat, o günkü geri teknik olanaklarla 40 bin tiraj yaparken, bugün için çok geri bir performans sözkonusudur. Dün Kürt halkı inli ufaklı önemli bir örgütlülük trendi yakalamışken, bugün demokratik bir örgütlülük ağından söz edemeyiz. Zaman zaman, kırsalda ulusal bilincin diriltildiği olmasından sözedilmektedir. Bu bir parça doğru, ama şu da bilinmelidir ki, 1980 darbesinden önce PSK hareketi kırsal alana açılmada önemli adımlar atmıştı ve eğer darbe olmasaydı bugünkünden daha sağlıklı bir kır örgütlenmesi kurulacaktı. Ne acıdır ki, gelinen noktada Kürdistan'da kır diye birşey bırakılmamıştır. Köy koruculuğu ile parçalanmış, önemli ölçüde sindirilmiş Kürt toplumunun, düne göre avuca sığan yanı nedir?

Kürdistan'daki bu verili durum tespitinin yanısıra saptanması gereken başka ipuçları daha var. Her ağır yenilgiden bile kimi olumlu sonuçların çıkarılabileceği bilinen bir gerçek ve kimi zaman bu yenilgiler zaferin olmazsa olmaz koşulu olabiliyor. Kuzey Kürterleri şu 15 yılda ağır bedel ve kayıplarla sonuçlanan bir süreci yaşadılar. Bunun Kürt halkının hafızasında acı izler bıraktığı bir gerçektir. Ancak bütün bu süreç Kürt halkına bilinen politik bir anlayışı enine boyuna her yönüyle sinama olanağı da sağlamış oldu. Çok acı meyveleri olsa bile bu sinavin bilince çıkardığı sonuçlar, özgür geleceğe yönelişimizde önemle kaydedilmelidir. Bir ünken kaderinde aynı anda etkili olabilecek iki doğru siyaset olamaz.

Öyleyse doğru siyasetin hayat bulması yanlış siyasetlerin hayat bulmamasına bağlıdır ve bundan başka ikinci bir yol da yoktur. Bu pratikte yanlış siyasetlerin, fiziki tükenişini savunmak ya da öyle olacağını düşünmek anlamına gelmiyor. Aslolan bir siyasetin anlayış ve oluşturmaya çalıştığı kültür bü-

tünlüğü temelinde, tükenmesi ve sınınmış olmasıdır. Kürdistan'da da yaşanan realite budur. Artık geniş yurtsever güçlerin, bilinen bu çizgiyi tekrardan deneme ihtiyaç ve isteği sözkonusu değildir. Beyinleri, rehin tutan ülke atmosferinin, yeni yeni aralandığı bir dönemde insanlar yakın geçmişle ilgili, kendilerini derin bir hesaplaşmaya bırakmış durumdadır. Ülkede süregelen politik bilinçte bugün bir sapma sözkonusu. Her toplumsal dönüşümün başlangıçta bir sapma olarak belirmediğini unutmamak gerekir. Siyaset insanına ise, bu tür ayrılmaları zamanında tespit edip siyasetini ona göre inşa etme görevi düşüyor,

İyi her politik gözlemcinin görebileceği gibi, Kürdistan'da derinden ama ağırdan gelen bir arayış mevcut. İnsanlar tek tek ve bazen de çoğul olarak ve sesli bir şekilde soruyor; Kürterleri bu girdaptan kim kurtaracak? Bu soruların yanısı, toplumun değişik çevrelerinde yayılıyor.

Bu çerçevede, şu son bir-iki yılda PSK daha çok telafuz edilmektedir. 'Bu işi PSK çözer' diyenler henüz toplumda önemli bir oranda olmazsa bile güçlenen eğilimin bu olduğunu görmek zor olmasa gerek. Kürt halkı gibi dört tarafı düşmanla çevrili, ağır bir baskı ve işkence cenderesinde boğulmuş olan bir halkı ancak akli başında, her yönüyle inandırıcı ve tutarlı bir hareketin düzüğe çıkarabileceğini ve 20 yıllık mücadelede çizgisiyle bu yükün altından ancak PSK'nin kalkabileceği belirtiliyor.

Geleceğin önemli sorunlarının aşılmasında asıl olan cesaret ve özveridir. Üstün bir cesaret ve özveri rüzgarıyla politik doğrultularının içini doldurabilecek bir PSK hareketi Kürt halkının özgürleşme sürecine tarihsel katkıda bulunabilir. Bu 20-30 yıllık yakın Kürt mücadelesi tarihi; kurtuluşta aslı misyonun yüklenicisi olarak, tutarı, ilkel,

Devamı 8. sayfada

Baştarafı 7. sayfada

ve modern bir hareket olan PSK'yı adres gösteriyor.

Çokça işlenen bir konu ise Kürt sorununun uluslararası kamuoyuna mal edildiği yönündeki saptamadır. Bu ise başlı başına bir değerlendirme konusu...

Kürtler açısından kayda değer en önemli gelişme, uluslararası düzeyde son yıllarda yaşanan gelişme ve değişimlerdir. Bunun, belirtildiği gibi tamamen silahlı mücadele ürünü olmadığını belirtmek gerekir. Çok iyi biliyoruz, eğer geçmişteki şokuk savaş ve uluslararası gerilim sürmüş olsaydı, silahlı mücadeleyle ciddi bir yankı uyandırmak mümkün olmazdı. Nihayet 1961'den 1975'e dek Güney'deki silahlı mücadelelerin yankıları ortadadır. Güneydeki 14 yıllık silahlı mücadele, Kürt sorununu ne oranda uluslararası arenaya yansıttı? Düşünelim ki Kuzey'deki silahlı mücadele de o kadar yansıttı. Şunu belirtmek gerekir, eğer devletlerin ilgisinden söz ediyorsak büyük devletlerin 150 yıldır Kürt sorunuyla ilgili kesilmemiştir. Bu biliniyor. Yok eğer son uluslararası ilginde söz ediyorsak, bu tamamen son yıllarda dünyada yaşanan değişim ve son durumla ilgilidir.

Ayrıntısına girmeden belirtmek gerekirse, dünya burjuvazisi sosyalist sistemin yıkılışından sonra kendine bir güven ortamı yakalamıştır. Bu güven ortamında onun şuradaki buradaki eskiden önemli müttefik olarak gördüğü diktatörlere ihtiyacı kalmamıştır. Dünyanın sayılı devletleri Türkiye'ye de bu bağlamda bakmaktadır. Dolayısıyla Türk devletinin Kürtlere yönelik her türlü baskıcı politikalarına prim verme durumu geride kalmıştır. Ayrıca Batının ve ABD'nin Ortadoğu'ya yönelik politikaları açısından bölgede barışa ihtiyaç duyulmaktadır. Yani sömürgeci ilişkilerle mevcut sistemi ayakta tutabilen dünya burjuvazisinin, klasik sömürge ve baskı ilişkilerine ihtiyacı kalmamıştır.

Türk burjuvazisinin, Avrupa ve ABD siz bir yere ulaşma şansı yoktur ve ayrıca AB ile bütünleşme hayatı bir atılım olarak görülmektedir. ABD'nin Kürt sorununda alışılmamış bir duyarlılık geliştirdiği ve bu konuyla ilgili olarak Türkiye'nin önüne ambargo bile koymayı düşündüğü görülmüyor. Avrupa Birliği'ne girisi ise, Türkiye açısından bu koşullarda tıkanmışa benziyor. Yıllar yılı kendil çıkarları açısından

Kürdistan'daki uygulamaları destekleyen, Kürtleri yok sayan politikalara ses çıkarmayan Türkiye burjuvazisi şimdi bir yol ayırımındadır. Çünkü, TC'nin süregelen politikaları artık Türk burjuvazisinin de çıkarlarını tehdit etmektedir. Bir yönüyle Kürdistan'daki savaş ortamı, içteki pazarı işlemez duruma getiriyor ve ayrıca savaş külfeti ile birlikte önemli bir faturaya dönüşüyor. Diğer yandan ise ABD ve Batı'nın tepkileri ve bundan hareketle çıkartılan engeller, Türk burjuva kesimlerini yeni bir pozisyon takınmaya zorluyor.

Denilebilir ki artık Türk burjuvazisinin, Kürt sorunundaki mevcut uygulamalarda bir çıkarı yoktur, tersine bu gidişattan duyulan rahatsızlık giderek artmaktadır. Ancak yıllar yılı iktidar yönetiminde etkili olmuş ve etkili olmaya devam eden ve TC'nin bilinen politikalarından çıkar sağlayarak asker ve sivil bürokrasi ve diğer odaklar bu konuda direnmeye devam etmektedir. Bunların da uzun süre bu tutumlarında direnmeyeceklerini veya bir şekilde gerçek efendilerince devre dışı bırakılacaklarını söylemek, kehanet sayılmamalıdır.

Bu tablo çerçevesinde PSK ve bir bütün olarak Kürt Yurtsever Hareketine ciddi sorumluluk düşmektedir. Kürt toplumunu daha çok yaramadan, onun yurtsever güçlerini provakasyonlardan koruyarak bir uyum ve bütünlük içinde, daha olgun bir imajla yarına taşımak başta gelen görevdir. Özgürlük başlıbaşına bir diyalog ve inşa süreci gerektirecektir. Bu sürecin sağlıklı işletilmesi, yurtsever hareketin ciddi bölünmeler yaşamadan bu dönemi aşması tarihsel önemdedir.

PSK, Kürt halkının özgürlüğün eşğine geldiği bu tarihsel kavşakta, geleceğin ağırlıklı sorunlarına uygun çözüm formülleri üretmek ve bu formülleri hayata geçirecek araç ve olanakları yaratma göreviyle karşı karşıyadır.

yaklaşık ikibuçuk yıllık bir aradan sonra, yeniden yayın organı çıkarıldı. Örgütün yayın organı Dengê Komkar Gazetesi'nin 1992 yılının Temmuz ayında yayınına durdurulmasından sonra, yeni yayın organının ilk sayısı "KOMKAR Bülten" adıyla bu yılın başında yayınlandı.

"Neden Bülten" başlıklı yazıda, Dengê Komkar Gazetesi'nin yayın yaşamı ve yayınına neden ara verildiği konusunda kısa bir bilgi verildikten sonra böyle bir yayına neden ihtiyaç duyulduğu şu sözlerle açıklanıyor: "Geçen süre zarfında aktif ve yoğun bir eylemlik gerçekleştirilmemize rağmen, bunların birçoğu ülkede çıkan yayın organlarına yansımada. Kimi konulara ilişkin düşünce ve tavrımız derli toplu kamuoyuna, kitlelere ulaştırılmadı. Örgütsel işlerlik çerçevesinde örgüt tabanımıza gönderdiğimiz genelgeler, kimi açıklamalar, çıkardığımız bildiriler bu boşluğu doldurmayla yetmedi. İşte tüm bunlardan dolayı yeniden yayına başlıyoruz. Ancak bu kez bir gazete veya dergi biçiminde değil, bir bültenle bu alanda gördüğümüz boşluğu doldurmayı amaçlıyoruz."

Yazıda ayrıca, imtiyaztan kaynaklandığı için, düzenli bir periyod ve belirli bir sayfa sayısı tutturma zorunluluğu duyulmadığı belirtili.

Mehmet Emin Bozarslan'ın önerisi üzerine 1995 yılının "Mem û Zin ve Ehmêdê Xani Yılı" ilan edilmesi nedeniyle, "KOMKAR Bülteni"nin Çilayê Paşin-Sibat 1995 tarihli 1. sayısında bu konuyla ilgili Kürtçe - Türkçe bir yazı yer alıyor.

Bülten'de ayrıca, Türkiye'ye yönelik turizm boykotu ve Kürt lobisi ile ilgili iki yazı, Güney Kürdistan'daki kardeş kavgasını konu alan bir yazı da yer alıyor. Şeyh Said direnişinin 70. yıldönümü nedeniyle KOMKAR tarafından 4 - 19 Mart 1995 tarihleri arasında Almanya'nın 6 kentinde düzenlenen konferanslar ile ilgili bir yazıya da yer verilen bülte, Kürtçe yayın yapan radyolann frekansları ve yayın saatleri de yer alıyor.

**"KOMKAR
Bülten"
yayında**

Almanya (Köln)'da; Kürdistan Dernekleri Birliği - KOMKAR,

**NEWROZ
KUTLU
OLSUN !**